

OD TRADIČNÍHO K POSTMODERNÍMU...

Tato tabulka* zobrazuje posun **od tradičních přístupů k pomáhající profesi k tzv. postmoderním přístupům**. Jde o určitou změnu vnímání společnosti, pozici jednotlivce a rodiny v ní, příčiny problému a zdroje jeho řešení, mluví se o filosofickém posunu. Změna filozofie pomáhajícího pracovníka je definovaná posunem:

Tradiční přístupy	Postmoderní přístupy
Od sociálního systému, který je definovaný rolami a strukturou...	... k systému, který je založený na kontexte a je produktem sociální komunikace.
Od systému složeného z páru, jedince a rodiny...	... k systému složenému z jedinců, jejichž vztahy jsou propojeny jazykem.
Od hierarchické organizace a procesu řízeného pomáhajícím profesionálem...	... k filozofickému postoji zastávanému pomáhajícím profesionálem, který navozuje spolupracující vztah a proces.
Od dualistického vztahu mezi expertem a ne-expertem...	... k spolupracujícímu vztahu mezi lidmi s různými perspektivami a odbornostmi
Od pomáhajícího profesionála, který odhaluje a shromažďuje informace a data...	... k pomáhajícímu profesionálovi jako ne-vědoucímu, který je v pozici dozvídajícího se.
Od pomáhajícího profesionála jako experta na to, jak by ostatní měli žít své životy...	... k pomáhajícímu profesionálovi jako expertovi na vytváření dialogického prostoru a facilitaci dialogického procesu.
Od zaměření pomáhajícího pracovníka na vědění shora-dolů a na pátrání po příčinách...	... k zaměření pomáhajícího profesionála/ku zaměřeného na vytváření možností, spoléhajícímu se na kreativitu a přínos všech zúčastněných.
Od pomáhajícího pracovníka, který si je jistý tím, co ví (nebo tím, co si myslí, že ví) k pomáhajícímu profesionálovi ne-vědoucímu, který si není nikdy jistý a považuje vědění za postupně rozvíjející se.
Od pomáhajícího pracovníka, který pracuje na základě vlastních a výsadních znalostí, předpokladů a myšlenek...	... k pomáhajícímu profesionálovi, který je otevřený, dělí se o své vědění, předpoklady, myšlenky, otázky a názory a reflektuje je.
Od pomáhajícího pracovníka jako autora intervencí se zásobou strategických cvičení, dovedností a Technik hodící se pro všechny...	... k společnému zkoumání, které vychází z odbornosti všech osob zapojených do konverzace.
Od pomáhajícího pracovníka, jeho záměrem je udělat změnu v jiné osobě nebo členovi systému...	... k změně, nebo spíše transformaci, která se rodí z tvůrčího dialogu a spolupracujícího vztahu a je jejich přirozeným důsledkem.
Od práce s lidmi jako uzavřenými osobnostmi s ohraničeným jádrem...	... k pomáhajícímu procesu s lidmi jako s mnohočetnými identitami, které je možné podpořit nebo oslabit způsobem, jakým se o nich mluví.
Od práce s lidmi jako aktivity, kterou výzkumník zkoumá jiné subjekty...	... k pomáhajícímu profesionálovi a klientovi jako spolupracujícím výzkumníkům, kteří se podílejí na utváření toho, co nakonec „zjistí“.

*tabulka je přebrána z knížky „Konverzace, jazyk a jejich možnosti“ (s. 25) od autorky Harlene Anderson – zakladatelky tzv. kolaborativního přístupu k pomáhajícím profesím

Otázky:

1. S čím souhlasím? Co se mi líbí?
2. S čím nesouhlasím? Co se mi nelíbí?
3. S čím mám zkušenost?
4. Co mě překvapilo?
5. Čemu nerozumím?